

В.В. Трофимова, к.е.н., доцент, Кримський інститут бізнесу

ОПТИМІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО КОМПОНЕНТУ В МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

В фокусі всіх програм та стратегій соціально-економічного розвитку країн завжди перебуває людина. Найвищою формою втілення цієї тези стали високі стандарти соціального забезпечення, які сформувались в надрах держави добробуту. Разом з тим вже на початку ХХІ ст. розгортання кризових явищ в економіці провідних країн світу продемонструвало, що зростання соціальних стандартів залежить від темпів економічного зростання, а у період кризи їх збереження та підтримання на тому самому рівні є вкрай важким. Україна, як країна із досить високою часткою населення, яке потребує соціального захисту, сьогодні поряд з іншими країнами світу постає перед складним викликом, адже вирішення назрілих суспільних проблем потребує значних фінансових ресурсів. Так, наприклад, план заходів з виконання завдань соціальної політики на 2012 р., затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 березня 2012 р. № 189-р., містить ряд ініціатив, спрямованих на оптимізацію соціальної політики, проте їх наповнення реальним змістом вимагає значної роботи та координації зусиль органів влади та місцевого самоврядування.

На думку автора, оптимізація соціальних витрат має відбуватись на таких принципах:

- забезпечення соціальної справедливості за умов жорсткого контролю за призначенням соціальної допомоги;
- адресність соціальної допомоги;
- підвищення ефективності соціальних витрат (наприклад, зростання витрат на контроль має компенсуватись оптимізацією виплат;

відмова від малочисельних сільських шкіл у тих районах, де можливо створення регіональних великих сучасних освітніх закладів із високим рівнем викладання та матеріально-технічного забезпечення, у т.ч. й шкільними автобусами);

- сприяння продуктивній зайнятості (у т.ч. осіб пенсійного віку);
- підвищення інтелектуального рівня нації (освіта з наймолодшого віку, покращення якості шкільної освіти, освіти впродовж життя тощо)
- сприяння формуванню комфортного соціального середовища;
- розширення спектру соціальних послуг, в т.ч., за рахунок установ недержавної форми власності, ліквідування де-факто монополії держави на соціальні послуги;
- пріоритет соціальних витрат на дітей та молодь як інвестицію в майбутнє;
- зростання інформаційної прозорості в сфері соціальної політики;
- розвиток волонтерства та благодійності;
- створення сприятливих податкових умов для соціальних витрат підприємств;
- підготовка фахівців соціального напрямку з метою кадрового забезпечення реформ соціальної сфери.

Для реалізації цих принципів необхідні значні соціальні інновації як національного, так і регіонального масштабу, розробка яких наразі й має стати одним з основних завдань науковців та урядовців, адже реалізація ефективних соціальних технологій дозволить вирішити не лише соціальні проблеми держави, а й значно підвищити продуктивність економіки.

Робота виконувалась за рахунок бюджетних коштів, наданих як грант Президента України на тему «Закономірності самодостатнього розвитку України в умовах глобальної інтеграції».